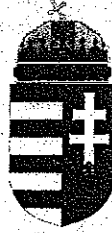

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

1

A Pesti Központi Kerületi Bíróság

az 1000. Ü.I. (1134 Budapest, Zápor u. 23., ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd) által képviselt

~~..... (.....) felperesnek~~

~~..... ügyvédi iroda (1000 Budapest, Váci u. 61., ügyintéző:)~~ által képviselt

Banif Plus Bank Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő u. 22. C/5.) alperes ellen

szervződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság megállapítja, hogy peres felek között 2007. május 07. napján 171607 számon létrejött kölcsönszerződés érvénytelen.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 172.200,- (százhetvenkettőezer-kettőszáz) Ft perköltséget.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 162.741,- (százhatvankettőezer-hétszáznegyvenegy) Ft illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a Pesti Központi Kerületi Bíróságon lehet 3 egyező példányban előterjeszteni a Fővárosi Törvényszékhez címezve.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt közösen kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik; az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél a fellebbezésben kérheti tárgyalás megtartását.

INDOKOLÁS:

A peres felek 2007. május 07. napján kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 2.380.500,- Ft kölcsönt nyújtott a felperesnek.

E szerződés CHF alapú kölcsönszerződés, a kölcsönt CHF-ben tartják nyilván, azonban az alperes forintban folyósította, a felperes forintban törlesztette a kölcsönt.

A kölcsön összege 15982,95 CHF.

A havi törlesztőrészlet összege 234,75 CHF

A szerződés szerint a teljes hiteldíj mutató értéke 13,94 %.

Az éves kamatláb a szerződés aláírásától 12,26 %.

Első irányadó kamatláb 2,06 %.

Az általános szerződési feltételek 8. pontja szerint külföldi devizaalapú konstrukció választása esetén a forintban kifizetett tőkeösszeg a szerződés időtartama alatt a forint és a külföldi deviza közti, OTP Bank Nyrt. által naponta meghatározott deviza árfolyamváltozásoknak megfelelően változik a kölcsönt nyújtó általános szerződési feltételeiben, valamint az üzletszabályzatban közzétettek szerint. A forintban kifejezett eredeti tőkeösszeg külföldi devizában meghatározott megfelelője a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző napon érvényes OTP Bank Nyrt. deviza vételi árfolyam segítségével kerül meghatározásra, amely árfolyam az ún. első referencia árfolyam.

A szerződés időtartama alatt a forintban kifejezett tőkeösszeg, valamint következésképpen a jövőben esedékes törlesztőrészletek összege a forint és az ügyfél által választott külföldi deviza közti árfolyamváltozásoknak megfelelően újrakalkulálásra kerülnek. Az első referencia árfolyamnak a jelen kölcsönszerződés egyedi feltételeiben feltüntetett árfolyam tekintendő. A további referencia árfolyamok a következő szabályok alapján kerülnek meghatározásra:

A kölcsönösszeg kifizetésének napját megelőző napon, valamint a futamidő során mindig a hónap utolsó napján meghatározásra kerül egy új referencia árfolyam, amely megegyezik a OTP Bank Nyrt. által közzétett deviza eladási árfolyammal. Azokra a napokra amikor nem kerül közzétételre OTP Bank Nyrt. deviza eladási árfolyam, a korábbi utolsó érvényes OTP Bank Nyrt. deviza eladási árfolyam az irányadó.

Az OTP Bank Nyrt., mint valamennyi valutaváltással foglalkozó pénzügyintézet eladási és vételi árfolyamot tesz közzé. Az eladási árfolyam minden esetben magasabb mint a vételi árfolyam. Az OTP Bank Nyrt. minden nap két valuta eladási, illetőleg vételi árfolyamot tesz közzé, ezek egyike a reggeli árfolyam, a másik pedig a délutáni árfolyam. A reggeli és a délutáni árfolyamok között különbség, eltérés lehet, ennek irányában, mértékében általános szabályszerűség nincs.

Az alperes a kölcsön folyósításakor a folyósított forintösszeget a kölcsönszerződés aláírása napján érvényes OTP vételi árfolyamon, azaz 148,940 Ft/CHF-on számolta el. A kölcsön folyósítása napján az OTP reggeli és délutáni CHF vételi árfolyama azonos volt.

A vételi és eladási árfolyamok közötti különbözet nincs költségként feltüntetve a szerződésben, e különbözetből eredő költséget a teljes hiteldíjmutató sem tartalmazza.

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

3

Az általános szerződési feltételek 30. pontja szerint a kölcsönt nyújtó közrehatásától független, a pénzpiacokon, a vonatkozó jogszabályokban, illetve a hitelezéssel kapcsolatos kockázatokban bekövetkező egyéb változás (pl: az irányadó kamatok ugrásszerű változása, monetáris rendszer változása, stb.) függvényében a kölcsönt nyújtónak jogában áll a jelen kölcsönszerződése vonatkozó feltételeket, valamint a hiteldíjat – a kölcsönt nyújtót ért hátrány kiküszöbölésének mértékéig – egyoldalúan módosítani. A módosításokról a kölcsönt nyújtó 15 nappal előre az üzletszabályzatban foglalt módon értesíti az ügyfelet.

A felperes keresetében kérte a bíróságtól a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a valuta vételi és eladási árfolyam közötti különbözet az ún. „árfolyamrés” költségnek tekintendő, azonban ennek mértékét az alperes nem határozta, nem is becsülte meg, azt a THM nem tartalmazza, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) c) pontja alapján semmis.

Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes a törlesztőrészlet összegét nem határozta meg egyértelműen, mivel az általános szerződési feltételek 8. pontja csupán a hónap utolsó napján érvényes deviza árfolyamról rendelkezik, nem állapítható meg azonban a szerződésből, hogy a reggeli vagy a délutáni árfolyamon kell számítani a törlesztőrészletet, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) e) pontja alapján semmis.

Harmadlagosan arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés nem határozza meg egyértelműen a hiteldíj egyoldalú módosításának feltételeit, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) d) pontja alapján semmis.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsődleges kérelem vonatkozásában azt állította, hogy az árfolyamrés nem tekinthető költségnek. A kölcsönszerződés kirovó és lerovó pénznemekről rendelkezik, az ezek közötti kapcsolatot a devizaárfolyamok, mint referencia árfolyamok teremtik meg. A referencia árfolyamok közötti változtatás csupán a törlesztőrészletek összegének változását eredményezi, nem jelentkezik külön költségként. Mindezekre tekintettel az árfolyamrésből eredő különbözetet nem tüntette fel a szerződés, a THM sem tartalmazza.

A másodlagos kérelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az alperes mindig a napi második árfolyamot alkalmazza, kivéve, amikor nem tesz közzé árfolyamot az OTP Nyrt., ekkor a legutoljára közzétettet. Amennyiben az általános szerződési feltételek alapján a törlesztőrészlet nem lenne meghatározható, úgy a Ptk. alapján a fizetési időpontjában érvényben levő árfolyam alapulvételével lehet a tartozást átszámítani.

A harmadlagos kérelem vonatkozásában elismerte, hogy az általános szerződési feltételek 30. pontja tisztességtelen, ezért e pont érvénytelen.

A kereset alapos.

A Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

4

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1997. évi CXII. tv. (Hpt.) 213. § (1) bekezdése szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,

d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,

e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

(3) A szerződés semmisségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A Hpt. 2. számú melléklet III. fejezete szerint

5. Fogyasztási kölcsön: a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához, illetve szolgáltatások igénybevételéhez - a természetes személy részére - nyújtott kölcsön és a felhasználási célhoz nem kötött kölcsön, ha a kölcsönt a természetes személy nem üzletszerű tevékenysége keretében veszi igénybe.

13. Lakossági kölcsön: a fogyasztási kölcsön, valamint a lakás, illetőleg üdülő vagy egyéb ingatlan vásárlására, építésére, felújítására, bővítésére, korszerűsítésére, továbbá közműfejlesztésre a természetes személy által igénybe vehető kölcsön.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A Ptk. 209/A. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja.

(2) Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A Ptk. 234. § (1) bekezdése szerint semmis szerződés érvénytelenségére - ha a törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.

A Ptk. 239/A. § (1) bekezdése szerint a fél a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását is kérné.

A felek között nem vitatottan lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés jött létre. A szerződéskötéskor hatályos Hpt. 213. §-a a semmisség jogkövetkezményét fűzi minden olyan lakossági, fogyasztási kölcsönszerződéshez, melyik nem tartalmazza a szerződéssel

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

5

kapcsolatos összes költséget, illetőleg a törlesztőrészek pontos összegét, továbbá a hiteldíj megváltoztatásának részletes feltételeit, ennek hiányában az erről szóló tájékoztatást.

I. A Hpt. 213.§ értelmezése körében irányadó szempontok

A bíróság a Hpt. 213.§ előírásait az Alaptörvény 28. cikke alapján elsősorban a jogalkotó céljával összhangban értelmezi. A Hpt. 213.§-a a Hpt.-n belül a Fogyasztóvédelemről szóló fejezetben helyezkedik el, ez a jogalkotó célját önmagában is kifejezi: a szabály célja a fogyasztóvédelmi intézkedések maradéktalan betartása. Amennyiben a pénzügyi intézmény úgy nyújt kölcsönt, hogy az adósnak nem áll rendelkezésre minden olyan adat, ami alapján pontosan ki tudja számolni (de legalább megbecsülni), hogy szerződészerű teljesítés esetén pontosan milyen szolgáltatásokkal tartozik, továbbá mik azok a felismerhető, objektív ismérvek, amelyek a szolgáltatása mértékét befolyásolhatják, úgy nem tudja megfelelően mérlegelni, hogy képes lesz-e szerződészerűen teljesíteni a szerződésben előírt szolgáltatást. A tájékoztatás elégtelensége a kölcsön felvételére készítheti a fogyasztót, továbbá piactorzító hatással is bírhat, mivel előnyösebbnek mutatja a szolgáltatást a többi - a költségeket és kockázatokat szabályosan feltüntető - pénzügyi szolgáltató szolgáltatásához képest.

A fentiek alapján a Hpt. 213.§ értelmezése körében azt vizsgálja a bíróság, hogy az alperes fogyasztóvédelmi szempontból elegendő és a fogyasztó számára kellően érthető tájékoztatást nyújtott-e a felperesnek ahhoz, hogy pontosan tudja: milyen költségekkel jár a szerződés teljesítése, mennyi a fizetendő havi törlesztőrészlet, milyen körülmények változása esetén számíthat a hiteldíj változtatására.

II. A Hpt. 213.§ összhangja az Alaptörvénnyel

A Hpt. által meghatározott jogkövetkezmény a polgári jog általános szabályaihoz képest igen szigorú, hiszen a Ptk. csak igen kivételes esetben avatkozik be olyan mértékben a felek jogviszonyába, hogy a teljes szerződés semmisségét mondja ki. A bíróság vizsgálta, hogy a Hpt. 213.§-ban meghatározott semmisség, mint jogkövetkezmény oly mértékben korlátozza-e a felek szerződési szabadságát, ami esetleg nem áll arányban a törvény által elérni kívánt céllal, mivel ez esetben aggály merülhetne fel a jogszabály Alaptörvénnyel történő összhangjával kapcsolatban:

Amennyiben a fogyasztót az elégtelen tájékoztatás alapján hátrány éri, úgy ez a Ptk. alapján is orvoslásra kerülhet. (Pl.: szerződési feltételek tisztességtelensége vagy előzetesen nem jelzett, de felszámolt költségek esetén részleges semmisség, mint szankció.) Ez a megoldás azonban nem motiválja a pénzügyi szolgáltatót a fogyasztóvédelmi szabályok betartására, mivel esetleges jogsértése esetén kizárólag a jogsértéssel szerzett előnytől esik el, ennek ellentételezéseként azonban gazdasági és szakmai fölényével eltántoríthatja a fogyasztót (saját ügyfelét) a jogérvényesítéstől, illetőleg azt jelentősen megnehezítheti. A teljes szerződés semmissége, mint az elégtelen tájékoztatás jogkövetkezménye már erősebben motiválja a szolgáltatót a fogyasztóvédelmi szabályok önkéntes betartására. A polgári jogban alkalmazott semmisség valamely alaki vagy tartalmi hiba miatt beállott jogellenes helyzet orvoslása, míg a Hpt. 213.§-ban meghatározott semmisség lényege nem az orvoslás, hanem a fogyasztóvédelem: ez a fogyasztóvédelem eszközrendszerének talán leghatékonyabb, bár kétségkívül drasztikus megoldása. Amennyiben a bíróságnak a fogyasztóvédelem

legdrasztikusabb eszközt kell alkalmaznia, úgy ez azt jelzi, hogy a többi fogyasztóvédelmi eszköz nem bírt kellő erővel a tisztességes tájékoztatás kikényszerítésére, így e szankció alkalmazása szükségszerű.

A szerződés semmissége esetén a pénzügyi szolgáltató igényt tarthat az általa nyújtott tőkére és Ptk. 301.§ (1) bekezdése alapján számított kamataira, így tényleges vagyoni hátrányban megmutatkozó („damnum emergens”-hez hasonló) kár nem éri. A törvényes kamaton túlmenő követelése ugyanis az a kamatfelár, ami a szolgáltató ügyletből származó haszna (lucrum), ettől esik el. A törvény leegyszerűsített magyarázata tehát az, hogy amennyiben pénzügyi szolgáltató a szerződéskötéskor elégtelenül tájékoztatja ügyfelét, úgy elesik a hasznától, de további kár nem éri.

A bíróság megállapítása szerint a haszon elvesztése, mint jogsértés esetére kilátásba helyezett hátrány arányban áll a céllal, hogy a pénzügyi szolgáltató tájékoztassa ügyfelét a pontos szerződési kötelezettségeiről, továbbá az azt befolyásoló körülményekről, így alkotmányossági aggálya nem merült fel.

III. Árfolyamrés, mint költség

A bíróságnak először a költség fogalmát kellett meghatározni:

A költség a jogban széleskörűen használt fogalom, azonban sem a Hpt. sem a Ptk. nem definiálja a költség fogalmát. Egyéb jogág (pl. pénzügyi jog) alkalmaz ilyen definíciót, ez azonban közgazdasági-számviteli megközelítés és a polgári jogban nem alkalmazható:

A Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Akadémiai Magyar Értelmező Szótár 2008. évi kiadása szerint a költség: „*valamire fordított összeg, kiadás*”.

Dr. Világhy Miklós és Dr. Eörsi Gyula szerint „*költségen értünk minden kiadást, amelyet akár pénzben, akár egyébként a dologra fordítanak*”. (Magyar Polgári Jog, 154. oldal, Tankönyvkiadó, Budapest, 1962.)

A jogtudomány tehát a szó általánosan elfogadott és alkalmazott jelentése szerint határozza meg a költség fogalmát, a bíróság sem alkalmaz eltérő értelmezést.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a Hpt. az árfolyamrés intézményét nem ismeri.

A Fővárosi Törvényszék 43.Pf.636.553/2012/7 sorszámmal hozott ítéletében kifejti, hogy „a kölcsön folyósításával kapcsolatban felszámítható költségek köre széles skálán mozog, pénzügyintézetenként eltérő lehet, így a költségfajták Hpt.-beli taxatív felsorolása lehetetlen és nem is cél. Annak pedig, hogy külön árfolyamrésről nem szól a Hpt., további oka is van: a Hpt. nem tesz különbséget az egyes kölcsönszerződések között semmilyen szempont szerint, szabályrendszere vonatkozik tehát mind a forintalapú, mind a devizaalapú szerződésekre. Ebből következően tehát olyannyira általános megfogalmazásúnak kell lennie, hogy az valamennyi konkrét szerződéstípusra vonatkoztatható legyen. Azt, hogy konkrét esetben mi tehát a Hpt.-ben megjelölt költség, egyedi szerződésenként kell vizsgálni.”

Jelen bíróság a Fővárosi Törvényszék kifejtett indokaival egyetértve különböző megközelítések alapján vizsgálta azt, hogy az árfolyamrés a perbeli szerződés vonatkozásában költségnek tekintendő-e:

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

7

A.) Szerződés tárgyának meghatározásán alapuló megközelítés:

A felek a kölcsönszerződés alapján kölcsönös pénzzolgáltatással tartoznak: ennek részei a tőke, kamat, egyéb járulékos költségek. Önmagában tehát a kiadás, pénzráfordítás nem eredményezi azt, hogy valamely pénzzolgáltatás költségnek legyen tekintendő. Költségnek az minősül, ami a tőke- és kamatszolgáltatáson felül további kiadásként mutatkozik. Több jogcímen történő pénzzolgáltatás körében a költség csak a tőke- és kamatszolgáltatáshoz, mint számítási alaphoz képest határozható meg. A jogvita alapja, hogy a tőke- és kamatszolgáltatás CHF-ben van meghatározva, de a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás csak forintban teljesíthető, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás pedig eltérő árfolyamon kerül elszámolásra. Az átváltási árfolyamok közötti különbség a CHF elszámolás körében önmagában nem értelmezhető, azonban a szerződés tényleges teljesítése során ténylegesen felmerül, így annak értékelése nem mellőzhető. Amennyiben a bíróság a CHF szolgáltatást veszi alapul, úgy ahhoz képest nem merül fel árfolyamváltással kapcsolatos költség. Amennyiben a bíróság a ténylegesen teljesített szolgáltatásokat veszi alapul, úgy a folyósítási árfolyamhoz képest költség merül fel.

A fenti ellentmondás a szerződés tárgyának meghatározásával oldható fel:

Az alperes nem devizakölcsönt, hanem devizaelszámolású forintkölcsönt nyújtott, ezért nem a devizában számított kölcsön a szerződés tárgya, hanem annak forint ellenértéke. E forint ellenérték mértéke a szerződés szerint annak függvénye, hogy a szolgáltatás vagy az ellenszolgáltatás ellenértéke kerül-e meghatározásra.

Az alperes a kölcsönt vételi árfolyamon folyósította, ezért a szerződés tárgya a felperesnek nyújtott szolgáltatás: a kölcsöntőke mindenkor vételi árfolyamon számolt forint ellenértéke. Ehhez képest az ellenszolgáltatás magasabb értéke a fogyasztó szempontjából költség.

Amennyiben a felperes törlesztése lenne a szerződés tárgya, úgy e szolgáltatáshoz képest alacsonyabb árfolyamon teljesítette saját szolgáltatását az alperes, így az ő oldalán haszon keletkezik. E hasznot szükségképpen a felperes szolgáltatása fedezi, így a különbözet e megközelítés szempontjából is költség.

A kölcsön törlesztése eladási árfolyamon történik. A két árfolyam közötti különbözet, - azaz önmagában az a művelet, hogy a felek a vételi árfolyamról áttérnek az eladási árfolyamra, - az eredeti vételi árfolyamon történő elszámoláshoz képest többletkiadást jelent a felperesnek. Ez a triviális tény a legegyszerűbben a havonta forintban fizetendő törlesztőrészlet számításának képlete alapján szemléltethető:

$$\text{havi CHF részlet} \times \text{eladási árfolyam} = \text{havi CHF részlet} \times (\text{vételi árfolyam} + \text{árfolyamrész})$$

A felperes a kölcsön törlesztése érdekében köteles az eladási árfolyamon, azaz az árfolyamrésszel növelt összegű vételi árfolyamon teljesíteni, ezért az árfolyamrésszel érintett kiadás e megközelítés szerint a törlesztés költsége.

B.) Egyéb, azonos elszámolási alapú kölcsönökkel történő egybevetés:

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

8

A bíróság a perbeli devizaelszámolású kölcsönszerződést összevetette más konstrukciójú, de szintén devizaelszámolású kölcsönszerződésekkel, és azt vizsgálta, hogy a felperes azonos feltételekkel törlesztheti-e a kölcsönt, ha más konstrukciót választ, vagy kizárólag a kettős árfolyam alkalmazása miatt többletköltsége merül fel:

Amennyiben a felperes devizakölcsönt vett volna igénybe, úgy 15982,95 CHF-et kapott volna az alperestől. Abban az esetben, ha a felperes a szerződéskötés napján meggondolja magát és visszafizeti a kölcsönt, úgy a szerződésben meghatározott nevesített díjak és költségek megfizetésén túlmenően ugyanezt az összeget, azaz 15982,95 CHF-et kell visszafizetnie.

Amennyiben a felperes olyan devizaalapú, de forintban finanszírozott kölcsönszerződést választhatott volna, amely egységes árfolyamon - jelen perbeli példa esetén a szerződéskötés napján érvényes 148,94 Ft/CHF OTP vételi árfolyamon – került volna elszámolásra, úgy szintűgy 2.380.500,- Ft kölcsönt kapott volna. Amennyiben a szerződéskötés napján meggondolja magát és még aznap visszafizeti a kölcsönt, úgy a nevesített költségeken felül azonos árfolyam alkalmazásával pontosan a folyósított tőkeösszeggel egyező mértékű 2.380.500,- Ft-ot kell visszafizetnie.

A perbeli, kettős árfolyamot alkalmazó szerződés esetében, 148,94 Ft/CHF OTP vételi árfolyam alkalmazásával szintén 2.380.500,- Ft-os összeget kapott kölcsön a felperes. Amennyiben szerződéskötés napján meggondolja magát és még aznap visszafizeti a kölcsönt, úgy a nevesített költségeken felül a folyósítás napján érvényes 150,42 Ft/CHF deviza eladási árfolyamon nem 2.380.500,- Ft-ot, hanem 2.404.155,- Ft-ot kell visszafizetnie. A folyósított és a visszaadott tőke közötti különbözet 23.655,- Ft, amely nem merült volna fel, hogyha az alperes devizakölcsönt nyújt, vagy pedig egységes árfolyamot tartalmaz.

Amennyiben valóban fogadnánk el, hogy a perbeli kölcsönszerződés specialitása kizárólag a devizaelszámolásban mutatkozik meg, de nem eredményez többletterhet, úgy a fenti költség nem merülhetne fel. A fentiek szerint azonban kizárólag a kettős árfolyam alkalmazásából eredően merül fel egy olyan többletkiadás, amit a felperesnek kell viselnie. Az árfolyamrészről eredő kiadás e megközelítés szerint a kettős árfolyam alkalmazásának költsége.

Az árfolyamrészről eredő többletterhet tehát költség. Az alperes is elismerte, hogy ezt a költséget sem a szerződés, sem a THM nem tartalmazza.

Nem merült fel ugyan, de elképzelhető, hogy az árfolyamrés alapján felmerült költség mértéke előre nem becsülhető. A bíróság rámutat arra, hogy az alperes választotta, hogy ezt pénzügyi konstrukciót szolgáltatja. Amennyiben a pénzügyi szolgáltató olyan költséget épít be a szerződésbe melyet a maga szakmai felkészültségével sem tud becsülni, az nem mentesíti a költségbecslésre vonatkozó kötelezettségei alól, különös tekintettel arra is, hogy ez esetben a vele szerződő fogyasztó sem tudja kiszámítani hogy milyen terhekkel jár a szerződés teljesítése.

Mindezekre tekintettel a szerződés a Ptk. 213. § (1) bekezdés c.) pontja alapján semmis.

IV. Törlesztőrészlet összegének meghatározása

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

9

A Hpt. azért írja elő a törlesztőrészlet pontos összegének meghatározását, hogy a fogyasztó abba a helyzetbe kerüljön, hogy segítség nélkül pontosan megállapíthassa: mikor mennyit kell fizetnie. A szerződés szerint a havi törlesztőrészlet összege 234,75 CHF törlesztést megelőző utolsó banki napon érvényes OTP eladási árfolyam ellenértéke. Az OTP Bank Nyrt. azonban naponta több árfolyamot tesz közzé. Önmagából a szerződésből nem derül ki, hogy a törlesztőrészlet mértéke megállapításakor melyik árfolyam az irányadó. Elképzelhető, hogy az alperes valamiféle gyakorlatot, szokást folytat (másképpen nem is tudna működni), a Hpt. azonban nem azt írja elő, hogy a szolgáltató általános gyakorlatának, hanem magának a szerződésnek kell pontosan meghatározni a törlesztőrészletek összegét. A fizetendő havi törlesztőrészlet összege eltérő lehet, attól függően, hogy az OTP Bank Nyrt. reggeli vagy délutáni árfolyamát veszi alapul, ezért a felperes számára nem egyértelműen meghatározott, hogy mennyi a törlesztőrészlet összege, ezt önmagából a szerződésből a bíróság sem tudná megállapítani vita esetén.

A havi törlesztőrészlet összege nincs pontosan meghatározva a szerződésben, ezért a szerződés a Hpt. 213.§ (1) e) pontja alapján semmis.

V. Hiteldíj módosításának feltételei

Az alperes elismerte, hogy az általános szerződési feltételek 30. pontja tisztességtelen, így semmis. A Ptk. 209/A § (2) bekezdése szerint az általános szerződési feltételek tisztességtelensége okán a szerződés semmisségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni. A keresetben nincs hivatkozás az általános szerződési feltételek tisztességtelenségére, ezért az alperes nyilatkozata elismerésnek nem tekinthető. A Ptk. nem zárja ki azt, hogy akár a fogyasztóval szerződő fél hivatkozzon az általános szerződési feltételek tisztességtelenségére, ha azt a fogyasztó érdekében teszi. A felperes arra hivatkozott, hogy az általános szerződési feltételek 30. pontja a Hpt. 213. § (1) bekezdés d.) pontjába ütközik, ezért a teljes szerződés semmis. Amennyiben e szerződési feltétel tisztességtelensége okán lenne semmis, úgy az csupán a szerződés részleges semmisségét eredményezné, ami az alperesre nézve kedvezőbb helyzetet eredményez. Az alperes tehát nem a felperes, hanem a saját érdekében hivatkozott az általános szerződési feltétel tisztességtelenségére, ezt pedig a Ptk. 209/A § (2) bekezdése kizárja, így a bíróság ezt a hivatkozást figyelmen kívül hagyta és érdemben vizsgálta, hogy megfelel-e a szerződési feltétel a Hpt. 213. § (1) bekezdés d.) pontjának.

A hiteldíjmódosítás feltételei, körülményei akkor vannak részletesen meghatározva, ha a fogyasztó (ill. bárki más) számára kitűnik, hogy mely – objektív mércével meghatározható - tényezők változása esetén milyen mértékben módosul a hiteldíj.

E mérce szerint „a pénzügyi piacokon, a vonatkozó jogszabályokban, illetve a hitelezéssel kapcsolatos kockázatokban bekövetkező egyéb változás” nem tekinthető a hiteldíj módosítása feltételei, körülményei részletes meghatározásának, mivel olyan, általánosságban megfogalmazott körülményeket jelöl, melyek megfoghatatlanok, ellenőrizhetetlenek. (Nem állapítható meg például, hogy mely pénzügyi piac mely közzétett adata alapján módosítható a hiteldíj, a pénzügyi piac változása milyen mértékű változtatást eredményez.) Az is érthetetlen,

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
7.P.92.439/2012/4.

10

hogy e körülmények változása milyen okból eredményezné a hiteldíj módosulását, ha a pénzügyi piacok változását az árfolyam változása tükrözi, jogszabály a hatálybalépésekor fennálló jogviszonyokat nem módosíthatja, a hitelezéssel kapcsolatos kockázatokat pedig az alperes már a kölcsön nyújtása előtt mérlegelte, ezt követően pedig további kölcsönt nem nyújtott, csupán a folyósított kölcsön törlesztését várja.

Mindezekre tekintettel a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés d.) pontja alapján semmis.

A szerződés a fentiek szerint semmis, ezért a bíróság helyt adott a keresetnek és a Ptk. 239/A § (1) bekezdése alapján a szerződés érvénytelenségét állapította meg.

A pertárgy értéke: 2.712.342,- Ft.

A személyes költségmentes felperes helyett az állam előlegezte a pertárgy érték 6%-a, azaz 162.741,-Ft illetéket.

A bíróság a felperes jogi képviselője munkadíját a pertárgyérték 5%-a + ÁFA, azaz 172.200,- Ft összegben határozta meg.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes perköltségét, valamint az állam által előlegezett illetéket a perveztes alperes köteles a felperesnek és a Magyar Államnak megfizetni.

Az ítélet ellen a Pp. 233. §-a alapján van helye fellebbezésnek.

Budapest, 2013. január 17.

dr. Bene Lajos s.k.
b í r ó

A kiadmány hitelével

